

2. Види та методи виховання / Мережні електронні видання : сайт. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/8prishak_osnovy_psiholog_pedagogiki/r434.htm (дата звернення: 14.09.2019).

Одержано 23.09.2019

УДК 343(575+351)

Вікторія Олександрівна ГЛУХЕНЬКА,

курсант 3 курсу факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Михайло Ігоревич ФІАЛКА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПОРУШЕННЯ ВСТАНОВЛЕНИХ ПРАВИЛ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ, ЯКІ ПРИЗВЕЛИ ДО ЗАВОЛОДІННЯ НИМИ ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ СВОЇМ СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ: АНАЛІЗ ОЗНАК ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ

Проблема корупції, на теперішній час, є однією з найбільш актуальних проблем сучасного світу. Корупція розвивається у таких сферах, як економічна, політична, соціальна та культурна. У всесвітньому рейтингу СРІ (Індекс сприйняття корупції – глобальна оцінка стану корупції у країнах світу) Україна посідає 131 місце зі 176 країн [1].

Кримінальний кодекс України містить перелік корупційних злочинів, що передбачений в примітці до ст. 45 КК України. До даного переліку віднесена кримінально-правова норма, яка встановлює відповідальність за порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів вчинене шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем (ч. 2 ст. 320 КК України) [2].

Спробуємо проаналізувати об'єктивну сторону цього складу злочину. Для більш яскравого та ефективного аналізу звернемося спочатку до судової практики. Так, наприклад, Надвірнянським районним судом Івано-Франківської області було розглянуто кримінальне провадження, в якому обвинувачений ОСОБА_1, відповідно до наказу № 133-к від 23.10.1987 призначений на посаду лікаря-нарколога

Надвірнянської центральної районної лікарні, вчинив дії, які виразились в порушенні встановлених правил зберігання, обліку, відпуску та розподілу наркотичних засобів, що спричинили нестачу наркотичного засобу у великих розмірах шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем.

Відповідно вироку суду, ОСОБА_1, будучи наділений організаційно-розпорядчими та адміністративно-господарськими функціями, при виконанні своїх службових обов'язків, здійснюючи лікування хворих в порядку проведення замісної підтримувальної терапії хворих із опіоїдною залежністю видавав їм наркотичний засіб «Метадон» з порушенням встановлених правил зберігання, обліку, відпуску та розподілу наркотичних засобів, що спричинили нестачу наркотичного засобу у великих розмірах [3].

Проаналізувавши наведений нами приклад та положення кримінально-правової теорії в питанні кримінально-правової характеристики складу злочину передбаченого ч. 2 ст. 320 КК України можливо наголосити на певних аспектах.

По-перше, суспільно небезпечне діяння об'єктивної сторони даного злочину виражене в таких формах, як:

- порушення встановлених правил посіву або вирощування снотворного маку чи конопель;
- порушення правил виробництва, виготовлення, зберігання, обліку, відпуску розподілу, торгівлі, перевезення, пересилання чи використання наркотичних засобів психотропних речовин, їх аналогів або відповідних прекурсорів.

По-друге, суспільно небезпечні наслідки об'єктивної сторони полягають у настанні можливості заволодіти предметами злочину (наркотичними засобами, психотропними речовинами, їх аналогами або прекурсорами).

По-третє, обов'язковою ознакою об'єктивної сторони даного злочину (ч. 2 ст. 320 КК України) виступає спосіб вчинення злочину, а саме – шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем.

Проаналізувавши об'єктивну сторону нашого прикладу, ми не можемо не звернутися до способу вчинення даного злочину. В даному прикладі наголошено, що службова особа вчинила даний злочин шляхом зловживання своїм службовим становищем.

Розуміння поняття зловживання службовою особою своїм службовим становищем законодавець описав в ст. 364 КК України. Об'єктивна сторона даного суспільно небезпечного прояву визначена наступним чином: 1) використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби; 2) заподіяння таким діянням істотної шкоди охоронювані законом правам,

свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам або інтересам юридичних осіб [2].

Виходячи з нашого прикладу зловживання службовим становищем проявилось у тому що Особа_1 видала хворим із опіоїдною залежністю наркотичний засіб «Метадон» з порушенням встановлених правил зберігання, обліку, відпуску і розподілу наркотичних засобів та належним чином їх не обліковував. Це порушення як раз і утворює суспільно небезпечне діяння, передбачене в ч. 2 ст. 320 КК України.

Підводячи підсумок викладеному вище, необхідно наголосити на тому, що для кваліфікації суспільно –небезпечного діяння за ч. 2 ст. 320 КК України необхідно обов’язково встановлювати спосіб його вчинення, а саме – шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем.

Список бібліографічних посилань

1. Міфтахутдінов В. Кримінальна відповідальність за корупційні правопорушення // Юридична Газета online. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/kriminalna-vidpovidalnist-za-korupciyni-pravoporushennya.html> (дата звернення: 11.09.2019).

2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 11.09.2019).

3. Вирок Надвірнянського районного суду Івано-Франківської області від 30.07.2019 : справа № 348/716/19. провадження № 1-кп/348/297/19 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/83354147> (дата звернення: 10.09.2019).

Одержано 28.09.2019

УДК 343.9

Володимир Васильович ГОЛІНА,

*доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України,
головний науковий співробітник відділу кримінологічних досліджень
Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності
імені академіка В. В. Сташиса
Національної академії правових наук України (м. Харків)*

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ЯК СКЛADOVA СТРАТЕГІЇ ЗМЕНШЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ УЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ

1. Криміналізована корупція – своєрідне кримінальне правопорушення, «співавторами» якого часто виступають як суб’єкти, зазначені у ст.3 Закону України «Про запобігання корупції» від